

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Băndăna, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Găvoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăana, Țibleşana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sărmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Curs cooperativ la „Asociațiune“.

E bine, că în vremurile aceste de războiu se mai poate săvârși și câte o lucrare pacinică, folositoare. Căci doară războiul tot va trebui să se sfârșească odată și după aceea să fie reluate lucrările de real folos pentru popoare. Intre aceste lucrări se numără, fără îndoială, și acelea, cari sunt menite să pună în calea cea adevărată *chestia cooperăției* la poporul nostru. Iar cursul, despre care vom spune câteva cuvinte aici, credem, este o lucrare reală și un pas serios pentru întruparea cooperăției la noi. Căci prin astfel de cursuri se pregătește, cu adevărat, terenul pentru întruparea cooperăției.

Astfel de cursuri le socotim ca cele mai potrivite mijloace ducătoare la scop.

Toate sunt bune: propaganda prin broșuri și ziare, prin conferențe ținute poporului în comune etc., dar mână în mână cu aceste trebuie, neapărat, să meargă *cursurile cooperative*.

Cum s'ar judecă lucrul, s. e., când ai pune pe cineva să instrueze în școală, fără a fi pregătit pentru această chemare, și l-ai lăsa să se svârcolească acolo în mijlocul a 50—60 de copii?

Ce ar fi de bănci, peste tot, dacă măcar unii din funcționarii lor nu s'ar pregăti temeinic în școlile comerciale?

Și tot așa se întâmplă cu toate ocupațiunile omenești. Fiecare om trebuie să fie pregătit cât mai bine pentru misiunea, ce i-se încredințează. Altcum nu poate face nici o ispravă.

Cursul cooperativ, ținut la Asociațiune, a fost o dovadă vie despre adevărul aserțiunilor de mai sus. El ne-a arătat, că ceice vor fi puși în fruntea înso-

țirilor economice, trebuie să fie pregătiți cât mai bine pentru chemarea lor. Altfel tocmai lucrul cel mai de căpetenie s'ar scăpa din vedere, — adică *școala*, căci, în cele din urmă, un *curs*, mai scurt sau mai lung, nu e alta decât o școală. Școală trebuie să dăm, înainte de toate, viitorilor cooperatori.

Cursul cooperativ dela «Asociațiune», primul curs de acest fel, ținut la noi Români din această țară, s'a început Joi în 28 Ianuarie a. c. în birourile Asociațiunii și a ținut până Mercuri în 3 Februarie, adică tocmai 7 zile.

Au participat la el reprezentanții alor 6 bănci populare, anume:

1. Dela banca «*Inaintarea*» din *Ponor* (comit. Albei-inferioare), părintele *Vasile Bocșa*, director;

2. Dela banca «*Poporul*» din *Șoala* (com. Târnavă-mare) învățătorul *I. Mihu*, director și membrii țărani din direcțiune *Pavel Boar* și *Mihailă Gâdea*.

3. Dela banca «*Steaua*» din *Turnișor* (comit. Sibiu), părintele *Romul Platoș*, director și învățătorul *Pavel Vulc*, cassar.

4. Dela «*Insoțirea de credit din Feldioara*» (com. Făgărașului) părintele *Andrieu Savu* și țaranul *Ambrosie Dafin*.

5. Din *Șeica-mare* (comit. Târnavă-mare) părintele *P. Morușca*.

Din comuna *Vurpăr* (com. Sibiu) părintele *I. Rinea*.

Di n aceștia au cercetat cursul regulat 8 inși, iar 7 au făcut și examen cu ocazia încheierii cursului, care a fost inițiat și condus cu zel și pricepere de cauză de d-nul *Nicolae Iancu*, conferențiarul cooperativ al Asociațiunii.

La deschiderea și încheierea cursului au participat domni *Romul Simu*, secretar suplinitor și membru

în comit. Asociațiunii și d-l *Nicolae Iosif*, funcționar la Asociațiune.

Toți ascultătorii cursului au dat răspunsuri precise din obiectele propuse și au dovedit, că sunt orientați în domeniul celor mai de căpetenie chestiuni, pe cari trebuie să le știe un funcționar al băncilor populare.

La sfârșit d-nul Simu și d-nul Iancu le-a adresat cooperabililor cuvinte de încurajare și le-au atras atențiunea asupra însemnătății chemării lor, dacă vor merge întotdeauna pe calea cea dreaptă, indicată de principiile cele sănătoase ale cooperăției.

D-l Simu a dăruit, în fine, fiecăruia câte un exemplar din broșura *Comuna «Viitorul»*, în care se tratează chestii cooperative, pe cari dânsii trebuie să nu le peardă nici când din vedere.

Totodată s'au adus cuvinte de mulțumită, și cu această ocazie, dlui *Vasile Stroescu*, cel mai mare sprijinitor și binefăcător al chestiei cooperative delanoi; deasemenea s'a mulțumit și comitetului „Asociațiunii”, în ale cărui case și sub a cărui ocrotire s'a ținut acest curs.

Constatăm, că é neapărat necesar, ca astfel de cursuri să se țină cât de multe și în cât mai numeroase centre românești.

Numai prin mijlocirea lor chestia cooperăției se va putea pune, din capul locului, în calea cea adevărată și nu se va compromite, nici nu va stagna, cum s'a întâmplat, durere, până acum. S.

Darea de rășboiu.

Prin articolul de lege XLVI: 1914 s'a pus în aplicare parțială art. de lege X: 1909 privitor la contribuția de venit. Scopul urmărit prin punerea în aplicare a legii amintite este procurarea mijloacelor necesare pentru acoperirea diferitelor ajutoare, ce are să le plătească statul în urma rășboiului.

Legea este pusă în aplicare numai pentru anul 1915 și sunt supuse la contribuție numai veniturile, cari în anul 1914 au trecut peste K 20,000.

Fixarea contribuției se face *pe baza fasiunilor de dare*, ce fiecare contribuabil, a căruia venituri în 1914 au fost mai mari de K 20,000 *este obligat a o prezenta până la 28 Februarie a. c.* primăriei comunale (perceptoratului orașenesc). Cine întrelasă a face aceasta până la termenul fixat va avea să plătească un adaus de 1%, iar dacă nici la somarea direcțiunii financiare nu prezintă fasiunea — un adaus de 4% ale dării fixate.

Precum rezultă din ordonanța de punere în aplicare a legii, la această somare personală pot conta mai ales contribuabilii nemijlociți (dela perceptoratele reg.) și în municipii viriliștii, dar și alte persoane, despre cari se presupune că au un venit mai mare decât K 20,000.

La fixarea contribuției conlucră, în orașe afară de fasiunile de dare, și niște comisii de conscripție, cari pe baza fasiunilor și a altor date sunt chemate a stabili lista contribuabililor.

În general se consideră, ca având un venit de peste K 20,000:

a) cultivătorii a cel puțin 500 — 600 de jug. moșie proprie sau 1500—2000 jug. moșie luată în arândă.

b) ceice au în întreprinderea, în fabrica sau în stabilimentul lor industrial, cel puțin 15—20 de implegati sau plătesc pentru localitatea întreprinderii lor o chirie de K 8000 — K 10,000.

c) ceice țin pentru trebuințele lor proprii trăsură cu cai sau automobil; în fine

d) toti aceia, despre cari, după modul lor de viață sau în temeiul unor fapte deobște cunoscute, se poate presupune, că au un venit mai mare de K 20,000.

Ca mijloace de orientare mai servesc comisii de conscriere și organelor financiare: foile catastrale, coalele de fasiune a chiriilor și listele de salare și venituri, pe cari patronii (întreprinderile obligate la dare de seamă publică etc.) sunt obligate a le prezenta perceptoratelor.

Institutiile de bani și însoțirile (întreprinderile obligate la dare de seamă publică) nu le privește această dare de venit.

Întreprinderile industriale și comerciale au să înscrie în fasiunea de dare, conform ordonanței, venitul curat al anului 1914 adecă venitul brut, minus regia.

Bilanțuri instructive.

„Solidaritatea” și-a spus cuvântul în afacerea încheierilor anuale, a statoririi și distribuirii profitului curat. În acelaș sens și-au spus cuvântul băncile mari și guvernul. De pretutindeni se recomandă precauțiune, căci nu se știe ce va aduce viitorul.

Sfaturile nū le repetăm. În schimb, mi-se pare foarte potrivit de a se urmări cum se aplică ele în practică. Indemnurile cât de bune nu sunt salutare, dacă nu se aplică întocmai.

Astfel, îmi propun să examinez unele bilanțuri, din cele ce se publică. Cele mai multe se acomodează împrejurărilor critice actuale și nu e rost să le remarc. Altele sunt foarte interesante și merită deosebită considerare. Observațiile mă privesc, firește, pe mine și de aceea semnez notițele.

«*Detunata*». — Începem cu „Detunata” din Bucium. La 31 Decemvrie 1913 arătase un profit net de 14,482 cor. A distribuit ca dividende și supradividende 6000 cor.

La 31 Decemvrie 1914 arată un profit net de 9849 cor. — Totuș dă 6000 cor., ca dividende și supradividende, apoi K 2204 ca tantieme și supratantieme, iar fondurilor abia K 685.

Justificare: fondurile de rezervă (K 84,000) *întrec* capitalul social (K 60,000). Interese restante nu figurează în bilanț.

«*Iulia*» din Alba-Iulia. De bilanțul ei actual, trebuie să se bucure îndeosebi direcția financiară. Pentru acționari se reduce dividenda dela 14 la 10 coroane de acție. Corect. — Curiositatea începe, când arată 52,249 cor. profit net și transpune aproape 12,000 cor.,

va să zică mai bine de a cincea parte, în contul anului viitor (1915). O mie de coroane cere pentru fondul de amortizare a casei institutului. Mobilierul îl socotește cu 700 coroane, ca anul precedent. Interese restante are.

Acum să facem o mică socoteală.

Cuota transpusă, de aproape 12,000 cor., apoi amortizarea de 1000 cor., vor avea următoarele consecințe, îmbucurătoare pentru Erar:

dare directă	K	1,300.—
„ suplimentară	„	400.—
„ de spital, aruncările comunale și comitatense, vre-o	„	1,300.—

In total, aproximativ . . . K 3,000.—
se puteau cruță pentru institut, dacă profitul net se satoria cu mai mare precauțiune.

— Ei bine, dar tantiemele unde rămăneau?

— Tot la tantiemiști. Adevărat că în proporție mai mică.

Gavr. Todica.

Cruțarea cerealelor și traiul simplu.

Cu privire la *cruțarea cerealelor*, despre *nutrirea populațiunii în timp de războiu* și despre *datorința de a trăi simplu și cu cea mai mare cruțare* s'au pronunțat, între alții, ministrul ungar de agricultură, ministrul de interne austriac și ministrul de interne prusian. Dăm și noi, în extras, aceste trei adrese, și anume:

I.

Adresa ministrului nostru de agricultură către toți agricultorii Ungariei. Iată pasagiile principale din această adresă:

„Fiindcă nu prea avem posibilitatea de a procura mijloace de existență din străinătate, trebuie să trăim, întocmai ca aliații noștri, din proviziile proprii. Inimicii noștri socotesc, că vitejii noștri cu toate că luptă atât de vitejește, nu vor mai putea susține mult lupta, pentru că noi în curând vom ajunge în lipsă de pâine și astfel vom flămânzi. *Această nădejde a inimicilor noștri nu se va împlini, pentru că noi avem din toate atâtea, de cât avem trebuință.* Ca însă totuși, între orice împrejurări, să nu se ivească undeva vre-o lipsă, prevederea înțeleaptă ne dictează să fim cruțatori la extrem în întrebuințarea tuturor mijloacelor de traiu. Indesebi trebuie să cruțăm grâul și săcara, pentru că recolta an. 1914 a fost inferioară celeia din anii trecuți. Pentru ca să ne ajungă necondiționat proviziile de grâu și săcară din an. 1914 și bravilor noștri soldați să le putem da încontinuu tot ce e mai bun, regimul a ordonat, ca proprietarii de mori și comercianții să furnizeze populațiunii numai făină pentru pâine, care este amestecată cu a treia parte făină de orz, porumb sau cartofi ori cu alte surrogate ce sunt permise.

În urma acestei ordonanțe a guvernului, aceea parte a publicului care consumă pâine de cumpărat sau din făină de cumpărat, trebuie să consume numai

pâine coaptă din o astfel de făină amestecată... Acum fiindcă în scopul consumului proporționat al proviziilor de săcară și de grâu este necesar, ca nu numai aceia, cari cumpără făina sau pâinea să mănânce astfel de pâine, ci fiecare locuitor din țară, fără excepțiune, recere prin aceasta pe toți aceia, cari coc pâine acasă, din făina măcinată din produsele proprii, să nu consume pâine din grâu sau săcară curată, ci făina de grâu și săcara să o amestece cu $\frac{1}{3}$ făină de orz, cartofi sau porumb... Astăzi păcătuiește în contra patriei acela, care mănâncă pâine din făină de grâu curat sau săcară curată, sau care bucatele, de cari nu are neapărată trebuință în economia sa, le reține...
Fiindcă această recercare ministerială, nu a avut răsunetul dorit, guvernul a dat ordonanța publicată și de noi în scopul rechiziționării cerealelor și a luat dispoziții, ca și producții de cereale, adecă agricultorii, să macine cerealele necesare sub o controlă riguroasă, ca în felul acesta să fie, oarecum, constrânși și dâșii a consuma pâine din făină de grâu sau săcară, amestecate cu a treia parte făină de orz, porumb sau cartofi.

II.

Adresa dată de ministerul de interne austriac cu privire la nutrirea populațiunii în timp de războiu.

„Inimicii noștri vreau să ne facă să flămânzim. În nenumăratele lor înștiințări se arată clar acest scop. Ceeace nu le-a succes să facă prin armatele lor de milioane, voiesc să obțină tăindu-ne importul de mijloace de traiu și punând populațiunea noastră în fața pericolului de foamete.

Dar nici acest proiect nu va isbuti, dacă fiecare din noi își va impune cea mai strictă datorință și drept directivă pentru modul de traiu, de a proceda economiceste cu mijloacele de hrană de care dispune.

La asigurarea hranei poporului este fiecare chemat să coopereze în timpul războiului de față, dar fiecare și poate să coopereze, dacă își va întocmi modul său de traiu conform cerințelor binelui de obște.

Fiecare să cugete, că mesele sale trebuie să servească pentru săturare și hrănire, nu însă plăcerii și risipei. Feriți-vă deci de necumpăt în mâncare și beutură, renunțați apoi la ocazii festive cu banchete...

Să nu cădeți însă nici în greșeală contrară *lăsându-vă seduși de frică a cumpără provizii de prisos.* Prin aceasta s'ar ridică numai prețurile pentru sine și pentru alții. Toți, mai ales însă aceia, cari au procurat deja provizii, să fie foarte energie făcuți atenți, că mijloacele de traiu, anume *făina*, păstrată în locuri nepotrivite se strică și nu se mai poate folosi ca hrană pentru om.

Nu se pot fixa reguli deopotrivă pentru toate împrejurările cu privire la nutrirea populațiunii în timp de războiu. Pentru aceea se dau aici numai câteva sfaturi, a căror observare este în interesul grabnic al fiecărui individ și al obștei.

Carnea. Consumarea de multă carne este apreciată din seamă afară mult. Nu e necesar a consuma

carne în fiecare zi sau de mai multeori pe zi. La multe gustări, mai ales la cină, se poate înlocui carnea cu alte bucate nutritive și sățioase (lapte, brânză, prăjituri cu lapte și făină).

Tăierea animalelor tinere este păgubitoare din punct de vedere economic. Carnea de vițel este și mai puțin nutritivă. „Carnea de vițel este numai pe jumătate carne“ zice proverbul popular.

Pentru carnea de vită și de porc formează carnea de oaie și de berbec o compensație prețioasă, întocmai ca și vânatul și peștele.

Resturile de carne sunt de a se întrebuința în economia casei la gătitul diferitelor soiuri de bucate (supă, prăjituri cu carne și făină etc.).

Lapte, brânză. Laptele și brânza formează cea mai principală și după împrejurări cea mai binefăcătoare hrană de albumină și pot oferi o bună înlocuire a cărnii și ouălor în caz de lipsă. Laptele și brânza, anume laptele smântănit, mai departe, zărul, laptele acru, și alte soiuri de lapte și proveniente din lapte ar trebui folosite cât mai des la gătitul bucatelor.

Unsoarea. Întrebuințarea unsoarei se poate restrânge de multeori fără nici o scădere. În economia casei, anume la gătitul bucatelor, este neapărat necesară cruțarea acestei materii de hrană scumpă, înlocuindu-se cu alte materii mai ieftine. Materia suplimentară cea mai bună pentru unsoare este *zahărul*; în loc de a pune pe pâne, b. o., unt, se pot da poame, marmeladă (lictar), miere ș. a.

Făina, pâinea. Prin ordonanțe oficiale a fost obștea îndatorată să amestece făina de grâu și săcară cu alte soiuri de făină (de orz, porumb și cartofi), ca prin această amestecare să se crute la facerea pânei proviziile de cereale. De puțină schimbare a gustului acestui fel de pâne să nu se disguste nimenea. Nici în economia casei să nu se întrebuințeze făină de grâu sau săcară neamestecate. Prejudiciul contra soiurilor de făină întunecată este neîntemeiat, pentru că și aceste sunt nutritive și priincioase.

Cu totul altfel să se procedă acum economicește cu pânea; să nu se taie pâne mai multă, decât are să se consume. Și resturile de pâne și franzele se pot întrebuința la pregătirea de bucate nutritive și sățioase (supă de pâne etc.) Oamenii trebuie să se desvețe a mânca numai pâne moale; pânea vârtoasă nu e mai puțin nutritivă.

Grisul de orz și ovăs, ca și cel de hrișcă și orez este potrivit pentru multe bucate din făină și lapte și se pot folosi ca mijloace obicinuite de hrană. Aceeaș se poate zice și despre grisul de porumb, care este mai potrivit la facerea mămăligii decât făina de porumb.

Zămurile de tot felul de făină și lapte, în cari se pune orzul curățit, arpăcaș (ovăs pisat), cir de ovăs pôt să deie bucate nutritive.

Pastăioase. Pastăioasele (fasólea, mazărea și lintea) merită și ele o deosebită considerație putându-se întrebuința la gătitul multor feluri de bucate sățioase și nutritive.

Cartofii. Pentru însușirea lor nutritivă și pentru multipla lor întrebuințare cartofii fac un prețios serviciu ca articol de nutremânt. Pentru a procedă economiceste cu cartofii ei trebuie ferți cu coaje cu tot, și după aceea curățiti; altfel se perd multe materii nutritive din ei.

Legume. Legumele sunt vrednice de a se întrebuința în bucate pentru diferitele lor însușiri bune, pentru variație și pentru bunul lor gust, cum și pentru că sunt sățioase și prin ele se pot cruțate alte mijloace de hrană.

Cine dispune de pământ necultivat sau de o grădină de ornament, să cultive cartofi timpurii, legume, salată ș. a. El poate obține pentru casa sa și adesea și pentru alții adausuri prețioase pentru masă.

Zahăr, poame. Zahărul se întrebuințează, adesea nepotrivit, numai ca delicatete, pe când el, în realitate, este un articol de hrană extraordinar de important și de aceea ar trebui să se întrebuințeze, pe cât posibil din belșug; cum s'a mai spus, zahărul poate să înlocuiască unsoarea în hrana de toate zilele; prin consumarea în măsură mare de zahăr s'ar putea — mai ales având din el provizii mai însemnate — preîntîmpina lipsa și scumpirea unsoarei.

În acelaș înțeles este indicat și consumul de bucate dulci, poame în orice formă, anume ca compot, licitar, cum și mierea. Este cu scop, ca pomele, cât mai de timpuriu, să fie scutite de stricăciune și valorizate în mod corăspunsător (uscate, ca conserve etc.).

Beuturi. Apa stămpără mai bine setea. Laptele este beutura cea mai nutritivă. Cu mijloacele întrebuințate, adesea cu prisos pentru *beuturi spirituoase*, se pot procură mai bine mijloace de hrană necesare. Materiile brute (bucate, cartofi, poame etc.) întrebuințate la facerea beuturilor spirituoase pôt servi mai bine, valorizându-se ca mijloace de nutremânt.

Și *cafeaua* și *tea* ajung numai prin adausul de zahăr și lapte a fi apreciate ca nutremânt. În locul acestor articole transoceanice, cari se pot acvira numai în cantități restrânse și scumpe, ar putea să se întrebuințeze mai bine lapte sau supă de lapte, orz cu lapte ș. a.

Pentru copii beuturile spirituoase sunt în tot cazul stricăcioase, iar cafeaua și tea cel puțin de prisos.

În genere să se observe regula, ca să nu se fie deosebit de frică de a mânca de obicei și să nu se uite că și ceea ce rămâne se poate folosi cu altă ocazie. Prin pregătirea cu gust a felurilor de bucate, prin schimbarea cu pricepere a lor și prin încunjurarea hranei unilaterale se va satisface pofța de mâncare chiar și cu cele mai simple mâncări.

La gătitul bucatelor joacă un rol însemnat cruțarea *materialului de ars*. *Cărbunii*, mai ales, să se cruțe în aceste vremuri grele.

În *bucătărie* și în *cuptoarele de încălzit* să nu se pună dintr'odată prea mulți cărbuni. Cu cât este mai jos pătura de cărbuni ce arde, cu atât se uzează mai bine materialul de încălzit.

Când se aprinde focul, ușa deasupra trebuie să fie închisă și ușa de sub grătar deschisă.

După ce focul a început să ardă bine, ușa de deasupra poate să fie lăsată în parte deschisă, iar cea de sub grătar închisă aproape de tot.

Când focul nu mai arde cu flacără trebuie să se închidă ambe ușile.

La cuptoarele *de fer* ușa trebuie deschisă numai când se pune pe foc material de ars. Arderea să fie regulată numai prin ușile sau șuruburile ce cuptorul le are spre acest scop.

Concetățeni și femei! Cătră voi este îndreptat acest advertisement ca să vă împliniți datorința ce o aveți pentru obște și prin aceasta și cătră voi înși-vă.

Să nu fiți fără griji acum, ci fiecare să se pună în serviciul obștesc. Nimenea să nu creadă că concursul său nu va fi bine venit. Numai multe picături găuresc piatra.

Părinții, frații și soții voștri sunt pe câmpul de luptă. Ei își varsă sângele pentru biruința noastră. Aduceți și voi o jertfă pentru patrie, pentru care vitejii noștri soldați aduc așa de mari jertfe în fiecare zi.

Toți să cruțe proviziile de traiu și să caute a se arăta vrednici de aceste timpuri mari.

(Se va continua).

CRONICĂ.

Anunțarea și rechiziționarea metalelor. Ministerul r. u. a emis sub Nr. 504/1915 M. E. o ordonanță, prin care dispune anunțarea rezervelor următoarelor metale: aluminiu, antimoniu, plumb, chrom și ferrochrom, aramă, alamă, molybdän și ferromolybdän, nichel și ferronichel, metal brut, etc. — întrucât acelea se află în stare nelucrată. Anunțarea are să se facă până la 18 crt. la autoritățile administrative, înscrise în ordonanță.

Ministrul r. u. pentru apărarea țării (de honvezi) prin ordonanța sa Nr. 1597 H. M. 20/b 1915 a declarat rezervele de metale, înscrise în ordonanța Nr. 504/1915 M. E. ca rechiziționate pentru scopuri de războiu.

O ordonanță a ministrului de comerț, emisă sub Nr. 7667/VI C. 1915, fixează în fine proporția în care metalele rechiziționate, conform ordonanțelor amintite mai sus, pot fi prelucrate resp. puse în vânzare.

Monopolul cerealelor în Germania. Precum am anunțat în numărul nostru ultim în Germania s'a introdus cu ziua de 1 Februarie 1915 monopolul asupra cerealelor. S'a întemeiat cu concursul singuraticelor state și comune o mare societate cu capital de 50 milioane Marce, a căreia menire este a acuiră circa 2½ milioane tone cereale, în valoare de 600—700 milioane Marce. Suma aceasta se va acuiră pe calea lombardării cerealelor. Distribuția rezervelor de cereale se va face printr'un oficiu special pentru distribuția cerealelor.

Comerțul exterior al Ungariei. În periodul Ianuarie-Noemvrie 1914, comerțul exterior al Ungariei prezintă următoarele cifre:

Import	K 1,578 2 mil.	(în 1913 K 1,832 mil.)
Export	„ 1,486·5 „	(„ „ „ 1,771·9 „

Bilanțul mărfurilor prezintă deci un pasiv de K 91·7 milioane.

Cursul de transformare pentru plăți în Germania și Elveția. Pentru plățile din Germania s'a fixat, cu începere dela 8 crt., cursul de K 100 — = M. 77·—-. Pentru plățile din Elveția cursul de 100 franci = K 111·—.

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 23 Ianuarie 1915 în comparație cu 25 Ianuarie 1914 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metalic: Lei 215.324,410 și anume: aur (monete) Lei 153.958,034, aur (lingouri) L 140,000, trate și disponibil considerate ca aur Lei 61.226,385 (în 1914 Lei 207.597,500 anume, aur (monete) L 150.955,500, aur (lingouri) —, trate și disp. cons. ca aur Lei 56.642,000). Argint și diverse monede: Lei 832,367 (în 1914 Lei 1.470,473). Efecte scontate Lei 236.880,953 (în 1914 Lei 184.303,571). Imprumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 56.072,246 (în 1914 L 48 038,021). Imprumul Statului de 15 mil. fără dobândă (1911): L 11.273,958 (în 1914 L 12.802,059). Imprumul Statului în cont-crt. pe bônuri de tezaur 4% aur (1914): L 131.610,667 (în 1914 Lei —). Efectele cap. social: Lei 11.510,385 (în 1914 Lei 11.987,109). Efectele fond. de rezervă: Lei 16.559,777 (în 1914 Lei 16.945,877). Efectele fondului amort. imobil., mobil. și mașinilor Lei 3.996,281 (în 1914 Lei 4.070,281). Imobile: Lei 6.734,344 (în 1914 Lei 6.545,537). Mobilier și mașini de imprimerie: Lei 1.095,039 (în 1914 Lei 999,234). Cheltuieli de administrațiune: Lei 313,897 (în 1914 Lei 321,277). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 131.725,480 (în 1914 Lei 145.475,767). Bônuri de tezaur 4% aur în gaj p. Impr. Statului: Lei 200.000,000 (în 1914 Lei —). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 164.043,048 (în 1914 Lei 110.977,427). Conturi curente: Lei 37.310,048 (în 1914 Lei 13.253,132). Conturi de valori: Lei 26.352,303 (în 1914 Lei 23.855,626). Conturi diverse: L 30.564,982 (în 1914 Lei 7.887,702).

Pasiv: Capital: L 12.000,000 (în 1914 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 39.402,565 (în 1914 L 36.794,298). Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor: L 5.687,346 (în 1914 L 5.309,358). Bilete de bancă în circulațiune: L 593.155,880 (în 1914 Lei 414.008,870). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 1 133,459 (în 1914 Lei 854,976). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 45.081,233 (în 1914 Lei 29.028,586). Efecte și alte valori de restituit: Lei 495.768,528 (în 1914 Lei 256.453,194). Conturi diverse: Lei 89.971,520 (în 1914 Lei 42.081,311).

Taxa: Scont 6%, dobânda 7%.

SUMAR.

Curs cooperativ la „Asociațiune. — Darea de războiu. — Bilanțuri instructive. — Cruțarea cerealelor și traiul simplu. — Cronică: Anunțarea și rechiziționarea metalelor, Monopolul cerealelor în Germania, Comerțul exterior al Ungariei, Cursul de transformare pentru plăți în Germania și Elveția, Banca Națională a României.

„UCIA-MARE“,

cassă de economii societ. pe acții în Ucia-superioară.

takarekpénztár részvénytársaság, Felsőúcsán.

CONVOCARÉ.

Domnii acționari ai casei de economii «Ucia-Mare», societate pe acții în Ucia-superioară se invită la

a VII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Ucia-superioară la 28 Februarie st. n. 1915 la 2 ore p. m., în localitatea școalei gr. or. din loc cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării generale și designarea unui notar și doi verificatori.
2. Statorirea numărului acționarilor și a acțiilor căta reprezintă.
3. Cătirea bilanțului încheiat cu finea anului 1914.
4. Propunerea direcțiunii și comitetului de supraveghiare asupra împărțirii veniturii curat.
5. Statorirea salariului pentru contabil.
6. Eventuale propuneri.

NB. Acționarii să-și depună acțiile conform statutelor.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

Az «Ucia-Mare» takarekpénztár részvénytársaság Felsőúcsán részvényes urai meghivatnak

a VII-ik rendes közgyűlésre,

mely Felsőúcsán 1915 év február hó 28-án d. u. 2 órakor a helybeli gör. kel. iskola helységében fog megtartani a következő

TÁRGYSOROZATTAL:

1. A közgyűlés megnyitása és egy jegyző és két bizalmi-jérfi megjelölése.
2. A részvényesek és az általuk képviselt részvénytársaság megállapítása.
3. Az 1914 év végevel lezárt mérlegszámlának felolvasása.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság indítványa a tiszta nyereség felosztásáról.
5. A könyvelő fizetésének megállapítása.
6. Különbéféle indítványok.

A részvényesek az alapszabályok értelmében adják be részvényeiket.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.	Bilanț cu 31 Dec. 1914. — Mérlegszámla 1914. Dec. hó 31-én.	Pasiva — Teher.	
	K f	K f	
Cassa în număr — Pénztárkészlet	6,204.01	Capital social — Alaptőke	20,000.00
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	104,570.00	Fond de rezervă — Tartalékalap	11,453.91
Acții de bancă — Bankrészvények	800.00	Depuneri — Betétek	44,852.79
		Interese transitoare — Átmeneti kamatok	2,162.21
		Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	45.00
		Reescont — Visszleszámitolás	27,850.00
		Diverși creditori — Hitelezők	1,224.30
		Profit curat — Tiszta nyereség	3,985.80
	111,574.01		111,574.01

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Pierdere. — Nyereség és veszteség számla.	Credit — Követel.	
	K f	K i	
Interese: la depuneri — Betéti kamatok	2,454.69	Interese: interese, proviziuni dela cambiile escontate — Kamatok	11,937.88
la reescont — Visszleszámitolási kamatok	2,954.48		
Dare: directă și arunc — Egyenes és pótdó	1,592.47		
10% după inter. la dep. — 10% betéti kamatok után	245.47		
Spese: luminat, încălzit, etc. — Világítás, fűtés stb.	14.97		
salare — fizetések	640.00		
chirie — házbér	50.00		
Profit curat — Tiszta nyereség	3,985.80		
	11,937.88		11,937.88

Ucia-superioară — Felsőúcsa la 31 Decembrie 1914.

Gheorghe Bărbat m. p., președinte — elnök.

Nicolae Voila m. p., contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Burs m. p., cassar — pénztáros.

Ioan Bărbat m. p.

Chiril Bărsan m. p.

Miron Ghindea m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiare, examinând conturile prezente le-am aflat în deplină consonanță cu registrele. — Alulirott felügyelőbizottság a jelen számlákat megvizsgálta és a könyvekkel teljes összhangzásba találta.

Ucia-superioară — Felsőúcsa, la 7 Februarie 1915.

Aurel Mușat m. p., președinte — elnök.

Gheorghe Stanciu m. p.

Oprea Băcilă m. p.

Gheorghe Fuciu m. p.

Propunerea direcțiunii față de împărțirea profitului curat rezultat cu finea anului 1914.

1. 2% dividendă acționarilor	K 400.00
2. 8% fondului de rezervă	318.86
3. 2% tantiemă direcțiunii și comitet. de supraveghiare	79.71
4. Remunerațiune dir., comit. de suprav. și funcționarilor	415.23
5. Supradividendă acționarilor	600.00
6. Supradotațiune fondului de rezervă	2,052.00
7. Scopuri culturale	120.00
	K 3,985.80

Direcțiunea.

„PRIMA CASSĂ DE PĂSTRARE”, societate pe acții în Ujozora (Uzdin).

CONVOCALLRE.

Domnii acționari ai institutului «Prima cassă de păstrare», societate pe acții din Ujozora (Uzdin) se convoacă la

a XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 28 Februarie 1915 la orele 10^{1/2} a. m., în localul institutului; iară dacă nu se poate aduna numărul recerut de acții, atunci în 8 Martie a. c.

Obiectele adunării:

1. Alegerea președintelui ad-hoc și notarului.
2. Exmiterea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.
3. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de revizuire.
4. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
5. Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de revizuire.
6. Stabilirea salariului directorului executiv și a marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și comitetul de revizuire.
7. Alegerea directorului executiv pe 3 ani.
8. Alegerea alor 6 membrii în direcțiune pe 3 ani.
9. Alegerea alor 3 membrii în comitetul de revizuire și un suplent pe 3 ani.
10. Rugarea directorului bolnav Ioan Lupulescu pentru un ajutor anual de K 600.—.
11. Eventuale propuneri.

Dispozițiuni statutare: 14 §. La adunarea generală după fiecare acțiune să socotește 1 vot, mai mult de 25 de voturi nu poate avea nime, ori cât de mare ar fi numărul acțiunilor sale.

16 §. La adunarea generală numai acel acționar poate vota, care are acțiunea scrisă pe numele său în cartea acțiunilor societății cel puțin cu o lună înainte de adunarea generală și care depune la cassa societății acțiunile cu cupoanele neexpirate înainte de începerea adunării cu 48 de ore.

Activa.	Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1914.		Pasiva.	
	K	f		
Cassa	13,356	12	Capital societar 2000 buc. acții à K 100	200,000
Giro-conto la Banca Austro-Ungară	630	28	Fond general de rezervă	26,000
Cambii de bancă	210,926	—	Fond special de rezervă	4,000
Cambii cu acoperire ipotecară	286,077	—	Depuneri	182,414
Imprumut ipotecar	—	2,094	Reescont	81,507
Realități	—	16,485	Dividendă neridicată	106
Efecte	—	4,875	Interese transitoare	17,366
Vadiu	—	1,473	Profit curat	25,529
Bon la bănci	—	160		
Mobilier	400	—		
amortizare	100	—		
Interese transitoare la reescont	—	546		
	536,923	18		536,923

Debit.	Contul Profit și Perdere.		Credit.	
	K	f		
Interese la depuneri	10,526	35	Profit transpus din anul 1913	732
Interese de reescont	4,969	19	Interese de escont și proviziuni	54,597
Dare după interese curente la depuneri	—	8	Taxe de transcriere	43
” ” ” la depuneri capitalizate	1,045	82	Arândă dela realități	676
Dare	3,203	96	Spese de protest	45
Arunc comunal	—	200		
Competințe	—	117		
Competință la camera comercială	—	57		
Spese	3,054	08		
Chirie	—	300		
Salare	5,980	—		
Marce de prezență	1,002	—		
Amortizare	—	100		
Profit curat	25,529	62		
	56,094	08		56,094

Ujozora (Uzdin), la 31 Decemvrie 1914.

Pentru contabilitate: Alexandru F. Negruțiu m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Iancu Milu m. p. Dr. Simion Păcurar m. p. Vasilie Rista m. p. Pavel Crețiu m. p. A. Miloradovits m. p. C. Onciu m. p.

Raportul comitetului de revizuire.

Alăturându-ne la raportul direcțiunii avem onoare a raporta că am controlat bilanțul anual și contul profitului și al perderilor precum și documentele și registrele și le-am aflat toate în ordine. În privința întrebunțării profitului curat ne alăturăm întru toate propunerii făcute din partea direcțiunii și rugăm On. adunare generală a aproba propunerile noastre și a ne da absolutul atât direcțiunii cât și nouă.

Ujozora (Uzdin), la 13 Ianuarie 1915.

COMITETUL DE REVIZIUNE:

Iulius Gelzinger m. p.

Ioan Lăcătuș m. p.

Vasile Crețiu m. p.

„BANCA CARPAȚILOR”, societate anonimă în București.**CONVOACARE.**

În baza art. 49 și 53 ale statutelor, domnii acționari ai societății «Banca Carpaților» sunt convocați în

adunare generală ordinară,

care se va ține în birourile direcțiunii din București (str. Sf. Ionică, Nr. 9) în 15/28 Februarie 1915 la orele 5 p. m. cu următoarea

Ordine de zi:

1. Aprobarea bilanțului anului de gestiune 1914.
2. Descărcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa.
3. Distribuirea beneficiului.
4. Integritatea Consiliului de administrație.
5. Alegerea a 5 cenzori și 5 cenzori-supleanți pentru anul 1915.

Pentru a putea lua parte la această adunare generală, domnii acționari vor depune acțiunile lor, cel mult până la 5/18 Februarie 1915 și anume ori la Centrala Societății din București, (str. Sf. Ionică Nr. 9) ori la institutetele «Muntele de Pietate» din București sau «Albina» din Sibiu (Ungaria). Procurile, cari vor fi făcute după formularul dat de Consiliul de administrație, trebuiesc depuse la aceleași institute cel puțin cu 2 zile libere înainte de ziua adunării generale.

București, 14/27 Ianuarie 1915.

Consiliul de administrație.

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1914.

Activa.		Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1914.		Pasiva.	
		K	f		
Cassa	127,815.30			Capital	1,500,000.—
Disponibil la Banca Națională	122,588.36	250,403.66		Fond de rezervă	9,302.31
Efecte publice		403,125.80		„ „ „ special	5,672.25
Monede		9,010.85		Conturi curente creditoare	1,791,133.74
Efecte scontate		1,954,478.56		Efecte reescontate	1,102,343.41
„ în suferință	44,343.15			Depozite spre fructificare	514,318.95
„ amortizate din fondul special de rezervă	15,780.60	28,562.55		Diverse conturi creditoare	25,989.49
Conturi curente debitoare		2,374,972.66		Interese transitorii	17,601.50
Diverse conturi debitoare		39,028.90		Dividende neridicate	3,043.—
Efecte predate cassei		27,219.87		Depunători de gajuri	1,559,975.75
Mobilier		14,968.70		Titluri în garanții	1,339,712.—
Diversi corespondenți		12,853.17		Depunători de depozite libere	227,892.—
Gajuri în efecte publice și comerciale		1,559,975.75		„ „ garanții	198,507.10
Detentori de titluri		1,339,712.—		Remitenți de efecte încasso	39,346.68
Depozite libere		227,892.—		Beneficiu net	145,220.07
Garanții		198,507.10			
Efecte încasso		39,346.68			
		8,480,058.25			8,480,058.25

Contul Profit și Pierdere cu 31 Decembrie 1914.

Debit.		Contul Profit și Pierdere cu 31 Decembrie 1914.		Credit.	
		K	f		
Retribuțiuni administratorilor		20,275.—		Interese de scont și cont curent	278,978.69
Salarii		26,885.55		Comision și beneficii diverse	41,502.15
Cheltuieli de administrație, chirii, patenta, etc.		29,306.98			
Interese de reescont		54,903.69			
„ „ dep. spre fructificare		42,226.35			
Amortizări		1,663.20			
Beneficiu net		145,220.07			
		320,480.84			320,480.84

Ioan Garoiu m. p.,
șeful serviciului.

George Th. Lascu m. p.,
șeful contabilității.

ADMINISTRATORI-DELEGATI:

Dr. C. Diaconovich m. p.

Constantin Steriu m. p.

N. Xenopol m. p.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Ioan C. Grădișteanu m. p., prezident.

Partenie Cosma m. p., vice-prezident.

C. Alexandresko m. p.

Nicolae Lahovary m. p.

Dr. I. Mețianu m. p.

Dr. C. Rădulescu m. p.

Dr. Octavian Russu m. p.